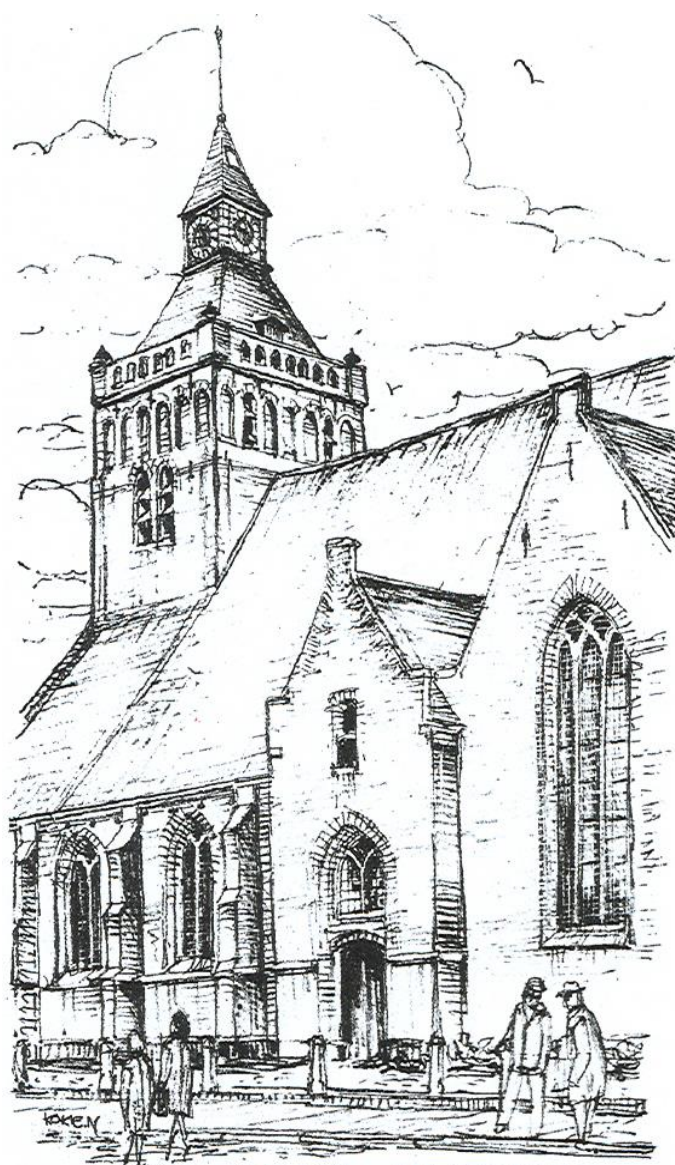

BELEIDSPLAN 2023-2024

DEEL B

Protestantse Gemeente Leerdam
Hervormde wijkgemeente Centrum-Oost

Inleiding

Zoals gezegd bestaat het Beleidsplan 2019-2022 uit twee delen: **deel A en deel B**.

Waar *deel A* uitgebreid en beschrijvend is, is *deel B* korter en richting wijzend.

Deel B benoemt een aantal elementen van ons kerkenwerk / een aantal aspecten van ons gemeente-zijn, waar we een verbetering of een verdieping in verlangen. In de afgelopen jaren is er veel tijd en inzet uitgegaan naar twee grote trajecten van beleidsbezinning en beleidsuitvoering (de 'liturgie' in onze erediensten en de 'fusie' van onze hervormde gemeente met de gereformeerde Bethelkerk). Nu deze twee trajecten (nagenoeg) zijn afgerond is het belangrijk dat het geestelijk leven van ons en onze kinderen, de gemeenteopbouw van onze wijk en de missionaire opdracht die wij in deze stad en wereld hebben, de aandacht krijgen die zij verdienen. Samengevat:

wij verlangen ernaar om samen te groeien als:

warme gemeente

lerende gemeente

getuigende gemeente

We leggen concreet de vinger bij een aantal speerpunten, waar we graag een nieuwe impuls aan willen geven. Daartoe bekijken we wat er gebeurt en welke knelpunten we daarbij ervaren, om vervolgens een visie te formuleren waar we naar toe willen en welke activiteiten we moeten ondernemen om die doelen te verwerkelijken.

In de kerkenraadsvergadering van oktober 2022 is het beleidsplan met twee jaar ongewijzigd verlengd.

Inhoud

Inleiding	1
1. Wij verlangen ernaar om samen te groeien als een warme gemeente	3
1.1 <i>Grondgedachte</i>	3
1.2 <i>Wat doen we nu?</i>	3
1.3 <i>Tegen welke vragen lopen we aan?</i>	3
1.4 <i>Betrokkenheid en trouw van 'de dertigers'</i>	5
2. Wij verlangen ernaar om samen te groeien als een lerende gemeente	6
2.1 <i>Grondgedachte</i>	6
2.2 <i>Wat doen we nu?</i>	6
2.3 <i>Tegen welke vragen lopen we aan?</i>	6
2.3.1 Catechesemethode 12-17 jarigen	7
2.3.2 Verdiepen en ordenen van het jeugdwerk.....	8
2.3.3 Kringwerk.....	10
3. Wij verlangen ernaar om samen te groeien als een getuigende gemeente	15
3.1 <i>Grondgedachte</i>	15
3.2 <i>Wat doen we nu?</i>	15
3.3 <i>Tegen welke vragen lopen we aan?</i>	15
3.3.1 Blikrichting wijzigen van binnen naar buiten	15
3.3.2 Blikrichting focussen op Centrum-Oost.....	16
4. Beleid rond 'begraven en cremieren'	17
4.1 <i>Grondgedachte</i>	17
4.2 <i>Wat doen we nu?</i>	17
4.3 <i>Tegen welke vragen lopen we aan?</i>	17
5. Liturgiebeleid m.b.t. het gebruik van Weerklank	18
5.1 <i>Grondgedachte</i>	18
5.2 <i>Wat doen we nu?</i>	18

5.3	<i>Tegen welke vragen lopen we aan?</i>	18
6.	Fasering	19

1. Wij verlangen ernaar om samen te groeien als een warme gemeente

1.1 Grondgedachte

De gemeente bestaat niet uit individuele hoorders van Gods Woord, maar alle gemeenteleden vormen in Christus samen ook één lichaam: *de gemeenschap der heiligen*. Binnen deze gemeenschap rust niet alleen op ambtsdragers, maar op alle gemeenteleden de opdracht om oog te hebben voor elkaar. Als broeders en zusters is iedereen voor elkaar ‘mijns broeders hoeder’. De gemeente mag een plaats zijn waar elk lid wordt gekend, waar in vreugde en in verdriet met elkaar wordt meegeleefd; en waar sprake is van onderlinge betrokkenheid en bemoediging. ‘Zo wordt het lichaam bijeengehouden.’ Van deze vindplaats van geborgenheid en liefde gaat een wervende uitstraling uit: ‘Zie, hoe lief zij elkaar hebben.’

1.2 Wat doen we nu?

De gemeente komt op zondag bij elkaar in de kerk. Dat is het hart van het gemeente-zijn. Meermalen per jaar is er koffiedrinken na de dienst. Ook is er recent een initiatief ontwikkeld om enkele keren per jaar na de morgendienst ‘bij elkaar op de koffie te gaan’ (georganiseerd door Bijbelkring Sion). Dit is enthousiast ontvangen; evenals diverse ‘hap-en-trap-acties’, waarin bij diverse gemeenteleden gegeten wordt. Er is het jongerenwerk, het kringwerk, er zijn gemeenteactiviteiten rond de opening van het winterwerk en gemeenteavonden door het jaar heen: allerlei momenten waarop de onderlinge band ervaren en versterkt wordt. Voor nieuw-ingekomenen is er eens in de twee jaar een gezamenlijke ‘kennismakingsbijeenkomst’.

Wanneer mensen (ernstig) ziek zijn of met plotselinge zorgen geconfronteerd worden, wordt menigeen er stil van hoeveel kaarten en blikken van medeleven (inclusief maaltijden volgens kookrooster!) er ontvangen worden. Dan toont Leerdam zich op zijn warmst.

1.3 Tegen welke vragen lopen we aan?

- Van oudsher wordt Leerdam omschreven als een koude gemeente: *‘Je schuift de bank in, je schuift de bank uit, en je gaat naar huis zonder iemand gesproken te hebben.’* Hoewel dit beeld de laatste jaren gelukkig sterk veranderd is, ervaren *nieuw-ingekomenen* en gasten nog steeds iets van die afstandelijkheid: ‘Het valt niet mee om ertussen te komen.’

- Mede door de grootte van onze stadsgemeente kunnen mensen vrij gemakkelijk *wegblijven/afhaken*, zonder opgemerkt te worden. Na verloop van tijd valt het soms plotseling op en worden ambtsdragers getipt, maar het blijkt moeilijk om 'te zien wie je niet ziet'.

- Bovenstaande twee zaken worden nog versterkt doordat de gemeente in steeds wisselende samenstelling (al dan niet gezamenlijk met West) samenkomt in de Grote Kerk en Pauluskerk.

- Het bovenstaande is nogmaals versterkt door de afgelopen jaren, waarin er over 'liturgie en fusie' stevig met elkaar gesproken is. Enkele gemeenteleden hebben (vanuit principiële moeite) de gemeente verlaten. Dat alles heeft de onderlinge band niet verbeterd. Hoewel dit alles meer in West dan in Centrum-Oost speelde, heeft het ook onze beleving geen goed gedaan.

- Gemeenteleden ervaren dikwijls meer binding met een subgroep, dan met het geheel van de gemeente. Hierdoor bestaat de gemeente – gechargeerd gezegd – haast uit diverse *eilanden*: bv. het eiland van 'de jeugd', het eiland van de mensen van die of die Bijbelkring, het eiland van de zondagsschool, het eiland van de mensen die ergens voor of tegen zijn.

- Er is weliswaar voldoende kringwerk, waar persoonlijke contacten gevormd kunnen worden, maar door de huidige organisatie ervan, bevordert het meer het eilandgevoel, dan dat in deze cellen de groei van het gehele lichaam wordt gediend (zie verder 2.3.3).

-Gemeenteavonden worden slechts goed bezocht bij preciaire zaken (en kennen dan door uitgesproken stellingnamen geen opbouwende sfeer); terwijl 'gewone gemeenteavonden' vaak slecht bezocht worden, en dan nog door met name vijftigplussers.

-Het laatstgenoemde wijst er ook op dat een oplossing niet zozeer gezocht moet worden in *extra* activiteiten, maar in een omslag in *zien van elkaar*.

Beleidsvoornemens

→ Er moet worden gestreefd de onderlinge verbondenheid en het omzien naar elkaar te verbeteren.

→ Hierbij zijn '*de aanhakers en de afhakers*' (= nieuw-ingekomenen en kerkgangers die uit beeld raken) in het bijzonder categorieën om doelgericht te benaderen.

→ Er is één categorie, die we nadrukkelijk met aandacht moeten vasthouden: de zogenaamde 'dertigers'. Zie § 1.4

1.4 Betrokkenheid en trouw van 'de dertigers'

Schets van de situatie

In 2017 heeft ds. J. van het Goor terecht aandacht gevraagd voor de drukke generatie van 'de dertigers' ('Zien we de dertigers?' Artios). Hun problematiek gaat ook aan onze gemeente niet voorbij: tweeverdieners (soms met onregelmatige werktijden) die 'moeten' socializen en sporten en die binnen een overvolle agenda en de verantwoordelijkheden van het gezin nauwelijks de tijd vinden voor doordeweeks kerkenwerk. Daar komt bij dat het huidige individualisme ook hun hart vult, waardoor de betrokkenheid bij en de trouw aan de kerk vermindert.

Juist vanwege die verminderde betrokkenheid wordt het geloof minder gevoeld. De kerk komt op afstand te staan: het lijkt wel of dat oude verhaal nauwelijks meer een relatie heeft met de hectiek van het dagelijkse leven. Echter: door die afstand ervaart men steeds minder in de kerk en zoekt men momenten van beleving en ervaring nog wel eens elders. Zo wordt menige dertiger gaandeweg losgeweekt van de kerk.

Zij zijn niet geholpen met extra activiteiten; juist niet! Het is nodig om de relevantie van twee kerkdiensten aan hen duidelijk te maken – en omgekeerd: om inhoudelijk relevant voor hen te zijn. Doordeweeks passen eenmalige bijeenkomsten met een toegespitst onderwerp of kortlopende trajecten beter bij hen dan structurele verbanden.

Hierbij mag trouwens worden opgemerkt dat de titel 'de dertigers' de lading niet volledig dekt. Veel van bovenstaande vragen bemerken wij al bij de twintigers, terwijl het ook voor menige veertiger opgaat. Kortom: het gaat meer om de breed-levende vragen naar betrokkenheid en trouw, dan om een afgebakende leeftijdsgroep.

Beleidsvoornemens

→ Middels het boekje van ds. J. van het Goor verdiepen we ons in de vragen van deze generatie. Het liefst ook *samen mét* deze generatie!

→ Vanuit die bezinning proberen we hen aan te reiken wat zij nodig hebben voor hun 'geestelijke groei binnen een overvolle agenda'.

2. Wij verlangen ernaar om samen te groeien als een lerende gemeente

2.1 Grondgedachte

De Bijbel vraagt van ons dat wij God (ook) liefhebben met ons *verstand*. Dit groeien in kennis is echter niet alleen een *verstandelijke* zaak. Wie God wil kunnen aanbidden ‘om wie Hij is’, zal op z’n minst moeten weten wie Hij is, en iets van Gods eigenschappen moeten kennen. Wie Jezus wil volgen in zijn leven, moet op z’n minst Gods wil kennen, zoals die in de geboden klinkt.

Daarom moet aan kinderen en jongeren worden verteld van de geschiedenis van God met Zijn volk, maar moeten zij ook worden ingewijd in de betekenis van de viering van de sacramenten, de belijdenis van de Kerk, het bidden tot God en het leven als een leesbare brief van Christus.

Daartoe kent de Kerk het werk van Vorming en Toerusting (V&T), waarin de kinderen en jongeren van de gemeente God leren kennen, belijden en dienen. ‘Leren’ in het geloof is echter een levenslang proces. Het is niet afgelopen met het afleggen van de openbare geloofsbelijdenis. Toerusting is nodig in alle fasen van het leven. Hierbij kunnen broeders en zusters ook veel leren van elkaar. In dit alles is echter God Zelf onze Leraar – door Woord en Geest.

2.2 Wat doen we nu?

In onze gemeente is een volledige leerweg van al het bekende jeugdwerk en V&T-werk: clubwerk, catechese, en kringen (*zie deel A*).

2.3 Tegen welke vragen lopen we aan?

Drie zaken willen we hier benoemen:

- Catechesemethode 12-17 jarigen (2.3.1)
- Verdiepen en ordenen van het jeugdwerk (2.3.2)
- Kringwerk (2.3.3)

2.3.1 Catechesemethode 12-17 jarigen

Schets van de situatie

We zijn erg dankbaar voor de mentorcatechese van 12-17-jarigen. In goede trouw komen zo'n 50-60 jongeren wekelijks samen, waarbij de avonden gekenmerkt worden door een positieve sfeer. Zo kan er geloofsopbouw plaatsvinden te midden van veel leeftijdsgenoten in een veilige en prettige setting. Toch merken we het volgende op: Momenteel wordt gebruik gemaakt van de catechesemethode 'Jorai', van ds. J.J. van Holten. Hoewel we hier – na de eerste cyclus van zes jaar – net de 'vruchten van beginnen te plukken', moeten we toch stellen dat deze methode teleurstelt:

- het vraagt veel te veel voorbereiding van de predikant, omdat hij zelf de gehele inleiding (en de vragen) moet vervaardigen.
- de methode bestaat uit een (bewust willekeurig geordende) verzameling van kernthema's uit de geloofsleer. Hierdoor ontbreekt een goede theologische kadering. Maar meer nog: er ontbreekt een pedagogisch-didactische grondslag. Dit mag van predikanten ook niet verwacht worden, maar moet in de methode gegeven zijn.
- belangrijk is dat er goede en relevante bruggen worden geslagen naar de leefwereld van de jongeren: hetzij in de aanvang van de inleiding, hetzij in voorbeelden die de kern onderstrepen, hetzij in vragen naar toepassingen. Ook dit ontbreekt geheel in 'Jorai' en moet dus sterk van de predikant (met zijn beperktheid) komen. De aandacht voor deze aspecten mag echter wel verwacht worden van een cursus, die door een breed team vervaardigd is.

Beleidsvoornemens

- ➔ Er moet nagedacht worden over de invoering van een nieuwe catechese cursus voor de mentorcatechese 12-17 jaar (ingande per september 2019).
- ➔ Een eerste stap hiertoe is contact leggen met de HGJB, en een jeugdwerker uitnodigen voor een gesprek ter plaatse.

2.3.2 Verdiepen en ordenen van het jeugdwerk

Schets van de situatie

We zijn dankbaar voor ons ‘totaalaanbod’ aan jeugdwerk: voor alle leeftijden zijn er allerlei soorten jeugdwerk: van kinderbijbelvertelling tijdens de eredienst, tot catecheses, tot clubs en jongerenwerk. Er wordt veel gebruik van gemaakt en alles gebeurt in een fijne sfeer met goede harmonie.

Toch merken we twee zaken op:

a) het lijkt wel of er een stuk ‘gewenning’ in het jeugdwerk plaatsvindt: *we doen het omdat we het gewoon altijd zo doen...* Zo wordt jaar na jaar hetzelfde aanbod opgetuigd en – soms letterlijk – hetzelfde programma afgedraaid. Daarbij lijkt een goed zicht op *focus and function* van het jeugdwerk te ontbreken. Hoewel ‘gezelligheid’ een onmisbaar element is, met een onschatbaar intrinsiek belang (ook voor vriendschappen met medegelovigen) is dat toch niet het enige. Er lijkt soms verlegenheid te zijn met de ‘missie’ van het jeugdwerk; alsook een gebrek aan gereedschappen om dat te verwoorden of daarin te investeren. Zodoende wordt er – bijvoorbeeld – als geestelijk moment slechts een stukje van een Bijbelse speelfilm gedraaid, of slechts voorgelezen uit de kinderbijbel; waarbij een persoonlijke inbreng van de leiding of een persoonlijke terugkoppeling naar de kinderen/jongeren zeer dikwijls ontbreekt. Wij menen dat hier aan getuigenis en verdieping in relevantie nog veel te winnen valt.

b) er zit een stuk ‘verdubbeling’ in het jeugdwerk. Zo is er:

- voor kinderen van 4-5 jaar op zondag, binnen enkele uren: eredienst + kinderbijbelvertelling + zondagsschool (waarbij ook gevraagd kan worden of deze leeftijdsgrens niet beter afgebakend kan worden);

- voor kinderen van 11-12 binnen twee weken: 2x zondagsschool + kindercatechese + Paulusvisjes. We merken dat veel jongeren (en hun ouders) vanuit loyaliteit en trouw in al dit kerkenwerk willen participeren, maar er wel meer en meer de druk van ervaren; zeker in een tijd waarin muziek en sport ook al de nodige (planning van) tijd vraagt.

Ook merken we dat het vragen van leiding voor al dit kerkenwerk moeilijker wordt.

Beleidsvoornemens:

➔ Het is belangrijk alle jeugdwerkers toe te rusten en te ondersteunen in het leidinggeven. Er zou permanent een constructief aanbod van bezinning, coaching of cursussen moeten zijn.

➔ Alle activiteiten moeten in samenhang met elkaar doordacht worden. Het zou vruchtbaar kunnen zijn om open te staan voor herverkaveling van diverse activiteiten, zodat er een doorlopend activiteitenplan voor alle leeftijden wordt neergelegd, waarin zowel lerende als ontmoetende momenten aangeboden worden, maar zonder overlap.

➔ Een eerste stap hiertoe is contact leggen met de HGJB, en een jeugdwerker uitnodigen voor een gesprek ter plaatse.

INPUT VAN HGJB

*In het voorafgaande werd tweemaal de **HGJB** genoemd: de jeugdwerkorganisatie van onze (modaliteit binnen de) kerk, waar wij ons mee verbonden weten en onze gaven voor geven.*

In de praktijk heeft Leerdam al jarenlang de gewoonte om niet of nauwelijks met de HGJB te werken.

Het is echter de vraag of wij (a) onszelf niet te kort doen en (b) onze jeugdwerkleiding niet overbelasten door onszelf de inhoudsvolle input van deze organisatie te onthouden.

Daarom willen wij ons nadrukkelijker op de HGJB oriënteren.

Daarbij kunnen de verlangde gesprekken met de jeugdwerker (2.3.1 en 2.3.2) uiteraard geclusterd worden tot één en hetzelfde traject van counseling.

2.3.3 Kringwerk

Schets van de situatie

Er zijn in onze gemeente veel Bijbelkringen actief, die in trouwe regelmaat samenkomen. We zijn erg dankbaar voor deze ontmoetingsplekken, waar in onderlinge vertrouwelijkheid opbouwende geloofsgesprekken worden gevoerd. Toch merken we een drietal zaken op:

- a) Het kringwerk is van onderaf gegroeid, waarbij telkens vanuit eigen initiatief weer een nieuwe kring werd opgericht en toegevoegd. Hoewel dit een zeer zegenrijke constatering is (!), wordt daardoor toch organisatie en overzicht gemist. Voor mensen die geen kringlid zijn (en in het bijzonder: voor mensen die nieuw in de gemeente komen) is het erg onduidelijk welke kringen er zijn, wie daar de leden van zijn, wat daar de inhoud van is, en hoe je je daarbij kunt aansluiten. De zelfstandigheid van de kringen maakt dus ook anoniem en het kringwerk minder toegankelijk.

- b) Ook merken we dat sommige kringen het soms best moeilijk vinden om elk jaar weer een geschikt boekje te vinden. Andere kringen maken vanuit hun zelfstandigheid en eigen initiatief boekkeuzes, die vanuit hervormd-gereformeerd perspectief soms vragen kunnen doen rijzen (dit speelt met name bij de keuze voor thematische boeken). Natuurlijk mag er óók aandacht wezen voor allerlei stemmen buiten onze eigen kring. Bestudering daarvan kan verrijkend zijn! Maar tegelijk mag dan óók eerlijk de vraag gesteld worden of zulke stemmen niet op zijn minst een reflectieve tegenstem verdienen, om bepaalde stellingnamen in breder perspectief te plaatsen. Bovenstaande woorden verdienen het trouwens om loyaal en liefdevol gelezen te worden. Het is zeker niet de bedoeling om alle veelkleurigheid in onze volkskerk angstig te bejegenen. Maar anderzijds mag er wel voor gewaakt worden dat een Bijbelkring binnen de gemeente als het ware ‘een eigen leven gaat leiden’. Openheid en individualisme moeten niet verward worden.

- c) Het meest wezenlijke bezinningspunt is echter dit: door de geschetste groei aan kringen heeft elke kring onder ons dus een zelfstandige status verworven. Zo wordt dat dikwijls ook ervaren: ‘Dit is ónze kring’. Men ervaart de – in vele jaren – gegroeide vertrouwelijkheid daarbij terecht als een grote zegen. Door deze ontwikkeling mist onze gemeente echter de ervaring en de grondhouding dat de Bijbelkringen als het ware de *cellen* van de gemeente zijn. Zo missen de kringleden ook de verfrissende ervaring om in zo’n cel juist eens heel andere gemeenteleden te ontmoeten en van hún geloofsbeleving te kunnen leren. Anders gezegd: waar de hand de voet nodig heeft, en de voet niet zonder het oog kan, zitten wij vaak met allemaal handen, of allemaal voeten bij elkaar.

Reflectie op onze situatie

Het zou goed zijn om het *wezen en het doel van het kringwerk* samen te doordenken. Het is daarbij verhelderend om te zien dat er binnen de (oefening in) geloofsbeleving en geloofsgesprek drie lagen te onderscheiden zijn:

- i) de *gezamenlijke eredienst* als plaats van aanbidding, voorbede, luisteren naar Gods stem en groeien door onderwijs. Hier spreken we gezamenlijk; en ontvangen we meer dan we geven.

- ii) de *Bijbelkring* als plaats om de persoonlijke relatie met God verder te ontwikkelen, ervaringen te delen, elkaar te bemoedigen en het onderlinge contact te versterken. Door Bijbelstudie en de ruimte die er is voor vragen mag de kennis over God en Zijn relatie met

ons zich verdiepen. Door gesprek, spiegeling en reflectie mag je groeien in deze persoonlijke relatie met God. Tegelijk mag je door de Bijbelkring een plekje vinden in het geheel van de gemeente. Ten opzichte van de eredienst spreken we hier meer persoonlijk, in onderlinge dialoog, en desgewenst meer vragenderwijs. Naast wat we ontvangen, delen we ook veel.

iii) de *huisgodsdienst* als de plaats van persoonlijk stil worden voor God in gebed en Bijbellezen en geloofsoverdracht aan kinderen.

Zoals hierboven beschreven is de plaats van de Bijbelkringen heel cruciaal: het is de *schakel* in de momenten van geloofsgesprek: een belangrijke schakel, waar het Woord vanuit de kerk en het woord vanuit het alledaagse leven verbonden kan worden met behulp van broeders en zusters.

In onze setting zal de Bijbelkring wèl ervaren worden als een plaats

- waar het geloofsgesprek gevoerd wordt en het alledaagse bespreekbaar is;
- waar je een vertrouwd en eigen plekje in de gemeente kunt vinden.

In onze setting zal de Bijbelkring minder ervaren worden als een plaats

- waar het geloofsgesprek en de prediking verbonden zijn;
- waar je in de gemeenschap in de gemeente kunt groeien;
- die een cel is, te midden van vele gelijkgezinde cellen, waarin we samen in eenheid de gemeente bouwen.

Bij deze laatste constatering mogen we opmerken dat dát in onze gemeente nu juist zo nodig en waardevol wordt geacht: want gezien

- onze 'verdeeldheid' over twee wijkgemeenten, met gescheiden morgendiensten;
- de grootte van onze gemeente, waarin we gelukkig regelmatig nieuwkomers mogen verwelkomen;
- ons 'koude verleden' en ons recente verleden met lastige vraagstukken

is het nodig om te meer in werkelijke gemeenschap der heiligen met elkaar verbonden te zijn. Niét alleen met die paar kringleden, bij wie je al vijf jaar zit, maar ook met die anderen, die je niet kent. Ook het belang van intergenerationele overdracht mag daarbij meer beleefd worden.

Kortom: zonder enige twijfel dragen onze Bijbelkringen vrucht; en mogen ze zó dienstbaar zijn aan de gemeente-opbouw. Het ontbreekt in onze gemeente echter aan de omgekeerde insteek: dat het kringwerk doelbewust ter hand wordt genomen om de gemeente-opbouw vanuit haar cellen te bevorderen.

Beleidsvoornemens:

➔ Er wordt gewerkt aan het verlangen om het geheel aan kringen op te waarderen tot een integraal en constructief onderdeel van onze gemeenteopbouw.

➔ Een eerste stap zou kunnen zijn om ons te laten informeren door een gemeente (er zijn er vele!), waar men met dankbaarheid over een meer organisatorische opzet kan spreken. Zie bijvoorbeeld de bijlage (pagina 12), waarin ds. Lammers en kring-coördinator Stoop uit Ridderkerk spreken over het

kringwerk in hun gemeente (RD, 2016-10-11). Ook kan gedacht worden aan iemand die met kennis van zaken over gemeenteopbouw zou kunnen spreken.

→ Daarna zou gedacht kunnen worden aan een opzet waarbij:

- een gezamenlijk boekje wordt gekozen en gebruikt. Hierbij bestaat de mogelijkheid om de kringstof aan de prediking te verbinden.
- er tijdens het seizoen meer inhoudelijk input mogelijk is. Zo kan er bijvoorbeeld begonnen worden met een gezamenlijke inleidende startbijeenkomst / eredienst (bv. door de schrijver van het boekje), of juist slotavond over eventuele vragen over de jaarstof (idem). Ook kan gedacht worden aan begeleiding van de kringleden door de eigen predikanten (in welke regelmaat dan ook)
- men na twee jaar weer rouleert: een aantal kringleden gaat mee (om vertrouwdheid te bewaren), een aantal kringleden is nieuw (om de gemeenschap te bevorderen). Zie ook hiervoor het genoemde interview met Lammers/Stoop.

BIJLAGE: INKIJKJE KRINGWERK ELDERS

Werk met kringen in de gemeente zegenrijk

Ds. J. H. Lammers en G. A. Stoop

11-10-2016

[Reformatoisch Dagblad](#) | [Opinie](#)

Het werken met kringen is zegenrijk voor de christelijke gemeente, schetsen ds. J. H. Lammers en G. A. Stoop.

Na lezing van de verschillende artikelen over kringen in de gemeente (RD 27-9, 6-10, 7-10 en 10-10) willen we graag illustreren hoe zinvol kringen kunnen zijn in de praktijk van het gemeentelven. Binnen de wijkgemeente Drievliet/Oostendam van de hervormde gemeente te Ridderkerk zien we hoe kringwerk op een mooie en Bijbelse manier kan functioneren.

In onze gemeente zijn ongeveer 125 gemeenteleden lid van een kring (in totaal zijn er negen kringen). Doelen van deze kringen zijn: 1. Invulling geven aan de Bijbelse opdracht: „Volharden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap.” (Hand. 2). 2. Meer zelfkennis en kennis van de Heere Jezus: „Groeien in de genade en kennis van onze Heere Jezus Christus (Ef. 4). 3. Invulling geven aan de Bijbelse opdracht: „Verblijd u, laat u terechtbrengen, laat u aansporen, wees eensgezind, leef in vrede. En de God van de liefde en de vrede zal met u zijn” (2 Kor. 11).

De kringen functioneren onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad. Periodiek staat het functioneren van de kringen op de kerkenraadsagenda. De intentie is ook dat aan elke kring een kerkenraadslid verbonden is. Dit laatste is in de praktijk helaas niet altijd haalbaar. Daarnaast heeft de predikant nauw contact met de kringen.

Elk jaar behandelen we een Bijbelstudieboekje of thematisch boekje. We beginnen met een startavond waarop de predikant een inleiding houdt over het gekozen boekje. Halverwege het jaar is er opnieuw een gezamenlijke avond met de kringleden en de predikant waarop we bijvoorbeeld vragen bespreken die in

de afgelopen maanden aan de orde geweest zijn in de kringen.

Verder worden er gedurende het seizoen een aantal preken gehouden naar aanleiding van er wat in het boekje behandeld wordt. In andere preken wordt er regelmatig een link gelegd met de kringen. Door deze aanpak is een groot deel van de gemeente gedurende een jaar via de kringen, gezamenlijke avonden en de prediking bezig met een thema. Het leidt tot een mooie interactie tussen het kringwerk, de predikant en de prediking.

De kringen komen gemiddeld één keer per drie of vier weken samen. Voor bijna alle kringen geldt dat dit gedurende twee jaar gebeurt in een vaste samenstelling van maximaal vijftien personen per kring. Voor zover mogelijk zijn alle leden op de kringavond aanwezig. Idee hierachter is dat, als we elkaar beter kennen in een 'besloten' kring, we ook in vertrouwen persoonlijke dingen (bijvoorbeeld geloofsworstelingen) durven delen. Alles wat vertrouwelijk gedeeld wordt, blijft binnen de groep.

De kringen bestaan voor circa 75 procent uit echtparen. De leeftijd varieert van 20 tot 55 jaar. Ten opzichte van een mannen- of vrouwenvereniging ervaren veel kringleden het als verrijkend dat ze als echtpaar samen met andere gemeenteleden bezig kunnen zijn met Bijbelstudie. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het kringwerk soms wel ten koste gaat van het lidmaatschap van bijvoorbeeld een vrouwenvereniging. Om clubjes van gelijkgestemden binnen de gemeente te voorkomen, wisselen alle kringen in principe na twee jaar van samenstelling en worden er nieuwe groepen gevormd.

Op de kringen worden lofliederen en liederen van verootmoediging gezongen (psalmen en geestelijke liederen), de Naam van de Heere aangeroepen, gaat de Bijbel open en gaan we met elkaar in gesprek over Gods Woord. De gesprekken kunnen worden getypeerd met de werkwoorden leren, verwonderen, bemoedigen, aanscherpen en vermanen. Vanuit dit centrum ontstaat vanzelf ook verbondenheid, praktische zorg voor elkaar en betrokkenheid op het geheel van de gemeente.

De afgelopen jaren hebben we veel zegen mogen ervaren op het kringwerk. Verschillende gemeenteleden zijn geestelijk tot ruimte gekomen. God heeft in Zijn genade hiervoor onder andere de gesprekken op de kringen willen gebruiken.

Mooi en wonderlijk is ook dat zeer regelmatig vragen die in het kringgesprek aan de orde komen, zondags 'beantwoord' worden in de preek (terwijl de dominee niet op de hoogte is van die vragen). Anderen ervaren door het kringwerk geestelijke groei in hun geloofsleven. Weer anderen hebben het als een zegen ervaren dat ze binnen de beslotenheid van de kring 'vermaand' zijn en aangespoord tot een heilig leven.

In een gehouden evaluatie onder de kringleden werden woorden gebruikt zoals "opbouwend", "bemoedigend", "leerzaam", "goed voor het onderling contact", "opbouwend", "samenbindend", "gezelligheid", "zet je aan tot Bijbelstudie", "geestelijke oase" et cetera. Waar kringen wellicht kunnen leiden tot polarisatie binnen de gemeente, ervaren wij juist geestelijke groei en verbondenheid.

Bovenstaande kan wellicht de reactie oproepen: „het is goed georganiseerd daar.“ Organisatie is inderdaad een middel om structuur aan te brengen. Maar zegen hangt gelukkig niet af van ons

organiseren. Onze verwachting is niet van onze organisatie, maar van onze goede God, Die Zijn zegen wil verbinden aan het samenkomen van de gemeente op de zondag en door de week. Niet verdiend en toch ontvangen, wat een wonder!

De auteurs zijn respectievelijk predikant en oud-ambtsdrager/kringcoördinator van de hervormde gemeente Ridderkerk (wijk Drievliet/Oostendam).

3. Wij verlangen ernaar om samen te groeien als een getuigende gemeente

3.1 Grondgedachte

De Bijbel vraagt van ons dat wij het Evangelie van Jezus Christus niet voor onszelf houden, maar dichtbij en ver weg verkondigen. Dit getuigenis mogen we delen in woord en daad. In woorden mogen wij Gods Woord bekend maken en er de betekenis van duidelijk maken. Als een leesbare brief van Christus mogen wij mensen metterdaad jaloers maken op 'het goede leven' dat in het 'wandelen met God' gevonden mag worden. Daarnaast mogen we door concrete naastenliefde Gods barmhartigheid zichtbaar maken.

Daartoe kent de Kerk het werk van Zending en Evangelisatie. Tot dit missionaire werk behoort ook de roeping om de eigen gemeenteleden bewust te maken van hun verantwoordelijkheden en mogelijkheden en hen toe te rusten in vrijmoedigheid. Ook dit behoort tot het 'ambt aller gelovigen'.

3.2 Wat doen we nu?

Er gebeurt veel op missionair terrein. Zo zijn er jaarlijks meerdere Alphacursussen, is er Samen Eten en Daar-al-Nour. Deze activiteiten hebben elk een eigen commissie / organisatie.

Ook de Evangelisatiecommissie is erg actief. Op tal van momenten is zij present in de Leerdamse binnenstad (recent ook bij de nieuwgekomen koopzondagen) om voorbijgangers in aanraking te brengen met het Evangelie. (Zie voor uitgebreidere informatie: *deel A.*)

3.3 Tegen welke vragen lopen we aan?

Twee zaken verdienen hier de aandacht:

- Blikrichting wijzigen van binnen naar buiten (3.3.1)
- Blikrichting focussen op Centrum-Oost (3.3.2)

3.3.1 Blikrichting wijzigen van binnen naar buiten

Schets van de situatie

Door twee grote beleidsmatige vraagstukken (de liturgie binnen onze wijkgemeenten en de fusie van onze hervormde gemeente met de gereformeerde Bethelkerk), plus alle bezinning die daaraan voorafging, is de aandacht van de gemeente jarenlang naar binnen gericht op *binnenkerkelijke* activiteiten. Nu deze beide processen (nagenoeg) zijn afgerond, is het goed om de blik weer *naar buiten* te richten. Het is nodig dat wij elkaar opnieuw bepalen bij de missionaire roeping, die wij *allen* dragen; én dat wij daarin toegerust worden.

Beleidsvoornemens

→ Zie onder 3.3.2

3.3.2 Blikrichting focussen op Centrum-Oost

Schets van de situatie

Het opzetten en continueren van Samen Eten en Daar-al-Nour vergt veel inzet van gemeenteleden. Daar ligt gelukkig geen probleem, want vanuit de gevoelde eenheid tussen de wijkgemeenten West en Centrum-Oost worden deze activiteiten vanuit beide wijken van harte gedragen. Tegelijk mag eerlijk onderkend worden dat de mensen die hiermee bereikt worden *grotendeels* uit de bevolking van Leerdam-West komen. Zónder deze inzet te willen reduceren mag er meer aandacht komen voor het missionaire werk in Leerdam-Centrum-Oost.

Gedacht zou kunnen worden aan:

- het bereiken van de vele randkerkelijken in de kaartenbak
- het bereiken van de jongeren, die ‘tijdelijk’ in de binnenstad wonen
- het bereiken van geïnteresseerden met cursussen / lezingen
- het bereiken van toeristen in de historische binnenstad / historische Grote Kerk

Overwogen zou kunnen worden:

- met welke liefdeblijken Centrum-Oost gediend zou kunnen worden?
- hoe we de kerk present stellen in de samenleving, en in het bijzonder: in de wijk?
- hoe we de relevantie van de kerk bekend maken aan de Leerdammers om ons heen?

Beleidsvoornemens

- Er moet worden nagedacht over de missionaire toerusting van gemeenteleden.
- Er moet worden nagedacht over de missionaire mogelijkheden in Centrum-Oost.
- Een eerste stap hiertoe is contact leggen met de IZB, om samen met hen zo mogelijk een traject van IZB-Focus uit te rollen. Hierbij delen ze niet slechts ‘vanuit de hoogte’ even wat inzichten, maar lopen ze langer met de gemeente op.

INPUT VAN IZB

Op vergelijkbare manier waarop hierboven de HGJB genoemd werd, mag nu ook de IZB genoemd worden. Beter dan zelf allerlei wielen uit te vinden (met allerlei gevaren van dien) is het wijs om te rade te gaan bij wat bij uitstek dé missionaire organisatie is voor ‘onze gemeenten’: zij kennen onze gemeenten van binnenuit en kunnen gericht(er) adviseren. Daarbij: we geven daar al jaren onze giften voor – en in die zin is het ook mooi om daar nu wederkerig de vruchten van te mogen plukken. Ook hiervoor geldt: het is tot onze schade als we onszelf de inhoudsvolle input van deze organisatie onthouden.

Daarom willen wij ons nadrukkelijker op de IZB oriënteren.

Daarbij kunnen de vraag naar persoonlijke toerusting en de vraag naar mogelijkheden in de wijk (3.3.1 en 3.3.2) waarschijnlijk geclusterd worden tot één en hetzelfde traject van counseling.

4. Beleid rond 'begraven en cremeren'

4.1 Grondgedachte

Tot de pastorale taak van de gemeente behoort de zorg voor overledenen en rouwdragenden. Het lichaam is een schepping van God (Gen. 2:7), een lid van Christus (1 Kor. 6:15), een tempel van de Heilige Geest (1 Kor. 6:19) en bestemd voor de opstanding (Rom. 8:11). Daarom moet ook na het overlijden het lichaam met eerbied behandeld worden.

4.2 Wat doen we nu?

In ons vorig beleidsplan 2014-2017 stond het volgende over cremeren opgenomen.

Crematie [uit beleidsplan 2014-2017]

Een aantal jaren geleden was de begrafenis de enige vorm om de laatste eer te bewijzen aan familieleden die door de dood ons ontvallen zijn. Daarna is een nieuwe vorm opgekomen, de crematie.

Als wijkgemeente kunnen wij ook hiermee te maken krijgen.

De kerkenraad heeft zich beraden over het beleid ten aanzien van crematie en uitgesproken dat begraven berust op Bijbelse gronden en dat als zodanig het cremeren van onze doden niet past bij een christelijke levensstijl. In voorkomende gevallen wordt deze geloofskeuze ook aan de gemeenteleden uitgedragen.

Wel realiseert de kerkenraad zich dat rond het overlijden van familieleden ook persoonlijke gevoelens soms tot een andere keuze leiden. Wanneer bij overlijden van een gemeentelid wordt gekozen voor crematie, zullen – evenals nu al bij een begrafenis gebeurt – de nabestaanden pastoraal worden begeleid in het verlies en gemis. Uit pastorale overwegingen is er bereidheid ook medewerking te geven aan een rouwdienst, die geleid wordt door een wijkpredikant of pastoraal medewerker. Deze medewerking wordt alleen verleend, wanneer de rouwdienst wordt gehouden in een ruimte buiten een crematorium. Voor deze dienst kan desgewenst ook een kerkelijk gebouw beschikbaar worden gesteld.

Volgens dit beleid wordt ook gehandeld.

4.3 Tegen welke vragen lopen we aan?

Binnen de breedte van onze kaartenbak worden we herhaaldelijk met crematie geconfronteerd. Daarom is de vraag gerezen of dit beleid geen herziening behoeft. Hierbij worden ook de steeds stijgende grafkosten (en de praktijk van het grafruimen) als argumenten ingebracht. Daarnaast verdient ook de opkomst van 'natuurbegraven' bezinning.

Beleidsvoornemens:

→ De vragen rondom begraven, natuurbegraven en cremeren worden overdacht en besproken.

Het moderamen of klein comité bereidt dit voor door literatuur (of een lector) voor de bezinning aan te dragen. Zo kan o.a. een themabrochure van de Gereformeerde Bond over dit onderwerp hierbij behulpzaam zijn.

5. Liturgiebeleid m.b.t. het gebruik van Weerklank

5.1 Grondgedachte

Tot de taak van de gemeente behoort het aanbidden en prijzen van God in de hemel, die wij in Christus mogen kennen als onze Vader. 'Laat het Woord van Christus in rijke mate in u wonen, in alle wijsheid; onderwijs elkaar en wijs elkaar terecht, met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Zing voor de Heere met dank in uw hart.' (Kol. 3:16).

5.2 Wat doen we nu?

In de achterliggende jaren is het wezen van de eredienst, de betekenis van ons zingen en de plaats van psalmen en gezangen in onze liturgie uitvoerig overdacht. Dit heeft geleid tot een 'liturgiebeleid' (vastgesteld december 2014), dat is ingegaan in augustus 2016. Volgens dit beleid wordt ook gehandeld.

5.3 Tegen welke vragen lopen we aan?

In dat liturgiebeleid is een looptijd afgesproken van vier jaar; om zodoende vertrouwd te raken met de nieuwberijmde psalmen en de selectie gezangen die Weerklank biedt.

Zodoende moet er in het najaar van 2020 een evaluatie van het gebruik van Weerklank plaatsvinden, waarbij het bestaande beleid eventueel ook aangepast zou kunnen worden.

Beleidsvoornemens:

→ In het najaar van 2020 moet het bestaande liturgiebeleid geëvalueerd en eventueel gewijzigd worden.

6. Fasering

Het tijdspad bij de beleidsvoornemens

Hoewel alles om aandacht vraagt, kan niet aan alles tegelijk begonnen worden. Daarom is voor zover mogelijk een moment aangegeven waarop het beleid gevormd en uitgevoerd zal worden.

§ 1.3 Warm omzien naar elkaar (in het bijzonder aanhakers en afhakers):

Bezinning op de concrete invulling hiervan in 2018 en 2019.

Moet ook door andere beleidsvoornemens gestimuleerd worden.

§1.4 Betrokkenheid en trouw van de dertigers

Dit heeft samenhang met § 1.3. Wordt ook gestimuleerd door andere beleidsvoornemens.

§ 2.3.1 Zoeken nieuwe catechesemethode (i.s.m. HGJB)

Dit traject meteen beginnen na intrede ds. Markus.

§ 2.3.2 Verdiepen en ordenen van het jeugdwerk (i.s.m. HGJB)

In samenhang met § 2.3.1 meteen beginnen in najaar 2018.

§2.3.3 Kringwerk

Vanwege de samenhang met § 1.3 in bezinning meenemen.

§3.3.2 Missionaire toerusting (i.s.m. IZB)

Op verzoek van de Evangelisatiecommissie spoedig mee beginnen.

Overleggen met wijkgemeente West om eventueel een Focustraject te starten. Oriëntatie hierop in voorjaar 2019, zodat eventuele start van het traject kan plaatsvinden in najaar 2019.

§4 Beleid rond begraven en cremeren

Bezinning starten eind 2018, afronden in 2019. Tot nadere bezinning kan het huidige beleid gehandhaafd blijven.

§5 Liturgiebeleid m.b.t. het gebruik van Weerklank

Tot 2020 blijft het huidige beleid gehandhaafd. Daarna volgt evaluatie op dit beleid.

Vanwege de structuur van onze gemeente is overleg en afstemming met wijkgemeente West onontbeerlijk. Onze beide wijkgemeenten willen dan ook van harte elkaars beleidsplannen onderschrijven en daarbij benadrukken dat we voor de beleidsvorming uit de hoofdstukken 1-3 en 5 nauw willen samenwerken zonder daarbij het specifieke karakter van beide wijkgemeenten uit het oog te verliezen.